

Varisin işe aralıksız devam etmesi halinde murisin işletmesinden kalan malların defter tutma hadlerinde dönem başı mal mevcudu olarak mı yoksa mal alışları olarak mı değerlendirileceği.

Belge türü	Özelge
Kanun	VERGİ USUL KANUNU
Özelge no	11395140-105[177-2020-VUK2-12717]-E.926107
Tarih	11.12.2020

T.C.

GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI

İstanbul Vergi Dairesi Başkanlığı

Gelir Kanunları Usul Grup Müdürlüğü

Sayı : 11395140-105[177-2020-VUK2-12717]-926107

11.12.2020

Konu : Varisin işe aralıksız devam etmesi halinde murisin işletmesinden kalan malların defter tutma hadlerinde dönem başı mal mevcudu olarak mı yoksa mal alışları olarak mı değerlendirileceği.

İlgide kayıtlı özelge talep formunuzun incelenmesinden; babanızın ölümü nedeniyle babanızın şahıs işletmesini devraldığınızı belirterek, bu işletmeden kalan 265.000,00 TL tutarındaki malı defter tutma hadlerinin belirlenmesinde dönem başı mal mevcudu olarak mı yoksa dönem içi mal alımı olarak mı değerlendirmeniz gerektiği hususunda Başkanlığımızdan görüş talep ettiğiniz anlaşılmıştır.

213 sayılı Vergi Usul Kanununun 174 üncü maddesinde, defterlerin hesap dönemi itibarıyla tutulacağı, kayıtların her hesap dönemi sonunda kapatılıp ertesi dönem başında yeniden açılacağı, hesap döneminin normal olarak takvim yılı olduğu, 176 ncı maddesinde tüccarların, defter tutma bakımından iki sınıfa ayrıldığı, I inci sınıf tüccarların bilanço esasına göre, II nci sınıf tüccarların ise işletme hesabı esasına göre defter tutacakları hüküm altına alınmıştır.

Ayrıca, mezkur Kanununun;

- 177 nci maddesinde, "Aşağıda yazılı tüccarlar, I'inci sınıfa dahildirler:

1. Satın aldıkları malları olduğu gibi veya işledikten sonra satan ve yıllık alımlarının tutarı 7.200.000.000 (2019 yılı için 230.000 TL) veya satışları tutarı 8.640.000.000 (2019 yılı için 320.000 TL) lirayı aşanlar;

2. Birinci bentte yazılı olanların dışındaki işlerle uğraşıp da bir yıl içinde elde ettikleri gayri safi iş hasılatı 3.600.000.000 lirayı (2019 yılı için 120.000 TL) aşanlar;

3. 1 ve 2 numaralı bentlerde yazılı işlerin birlikte yapılması halinde 2 numaralı bentte yazılı iş hasılatının beş katı ile yıllık satış tutarının toplamı 7.200.000.000 (2019 yılı için 230.000 TL) lirayı aşanlar;

...

6. İhtiyari olarak bilanço esasına göre defter tutmayı tercih edenler.",

- 178 inci maddesinde, "Aşağıda yazılı tüccarlar II'nci sınıfa dahildirler:

1. 177 inci maddede yazılı olanların dışında kalanlar;

2. Kurumlar Vergisi mükelleflerinden işletme hesabı esasına göre defter tutmalarına Maliye Bakanlığınca müsaade edilenler.

Yeniden işe başlayan tüccarlar yıllık iş hacimlerine göre sınıflandırılınca kadar II'nci sınıf tüccarlar gibi hareket edebilirler",

- 180 inci maddesinde, "b) (II)'nciden (I)'inciye geçiş: İş hacmi bakımından II'nci sınıfa dahil tüccarların durumları aşağıda yazılı şartlara uyduğu takdirde bunlar bu şartların tahakkukunu takip eden hesap döneminden başlayarak I'inci sınıfa geçerler,

1. Bir hesap döneminin iş hacmi 177'nci maddede yazılı hadlerden %20'yi aşan bir nispette fazla olursa, veya

2. Arka arkaya 2 dönemin iş hacmi 177'nci maddede yazılı hadlere nazaran %20'ye kadar bir fazlalık gösterirse."

hükümlerine yer verilmiştir.

Bu bağlamda, mutad şekilde yapmış olduğunuz faaliyetinizdeki alım ya da satım veya gayri safi iş hasılatı tutarlarınızın dışında kalan, babanızın vefatı sonucu şahsınıza ivazsız olarak intikal eden ticari mallara ait tutarın, Kanunun 177 nci maddesi uygulamasında yıllık alım tutarı dahilinde değerlendirilmesi gerekmemektedir.

Buna göre, defter tutma bakımından 2020 takvim yılında tabi olacağınız sınıfın belirlenmesine ilişkin olarak, yukarıda da belirtildiği üzere, devir alınan işletmedeki emtianın ivazsız bir şekilde devralınmasına bağlı olarak, devir alınan emtia bedelinin mezkûr Kanunun 180 inci maddesi uygulamasında iş hacminizin hesabında dikkate alınmayacağı tabiidir.

Bilgi edinilmesini rica ederim.

(*) Bu Özelge 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 413.maddesine dayanılarak verilmiştir.

(**) İnceleme, yargı ya da uzlaşmada olduğu halde bu konuya ilişkin olarak yanlış bilgi verilmiş ise bu özelge geçersizdir.

(***) Talebiniz üzerine tayin edilmiş olan bu özelgeye uygun işlem yapmanız hâlinde, bu fiilleriniz dolayısıyla vergi tarh edilmesi icap ederse, tarafınıza vergi cezası kesilmeyecek ve tarh edilen vergi için gecikme faizi hesaplanmayacaktır.

Bu metin Mevzuat Bankası (mevzuat.vergibulustayi.com) aracılığıyla gib.gov.tr arşivinden alınmıştır. Resmî işlemlerde Resmî Gazete metni esastır. — 09.09.2026